VIJF JAAR VN-VERDRAG HANDICAP: WERK AAN DE WINKEL

Posted on 14 juli 2021 by Margreet

Categories: Vijf jaar VN-verdrag, VN-verdrag
Tags: Regeerakkoord, Verkiezingen

Vandaag, 14 juli 2021, is het precies 5 jaar geleden dat in Nederland het VN-verdrag Handicap in werking trad. Daar is jaren voor gestreden: in landen om ons heen was dat al veel eerder het geval. Illya Soffer: 'Hoewel er zeker meer aandacht is bij landelijke en lokale politiek voor mensen met een beperking en hun rechten, is 14 juli dit jaar nog geen reden voor een feestje. Het VN-verdrag Handicap gaat niet over gunsten, maar over basale mensenrechten die voor iedereen gerealiseerd moeten worden. Denk aan de toegang tot zorg, tot verkiezingen, tot vervoer, gebouwen, tot onderwijs, arbeid, een toereikend inkomen of een passende woning. Op al deze onderwerpen zien we dat mensen met een beperking of chronische ziekte forse achterstanden hebben ten opzichte van mensen zonder.'

Zeven persoonlijke verhalen over vijf jaar VN-verdrag Handicap

Geen reden voor een feestje, maar wel een goed moment voor een gesprek met onze achterban over vijf jaar VN-verdrag. We spreken met zeven mensen die in hun dagelijks leven direct geraakt worden door inclusie of juist het gebrek daaraan. We vragen hen naar hun verwachtingen en wat zij merken van de toegankelijke en inclusieve samenleving, die het doel is van het VN-verdrag Handicap.

Zonder inkomen heeft een toegankelijk theater weinig zin

Onder hen Aline Molenaar: 'Steeds meer mensen begrijpen waar toegankelijkheid over gaat, maar het blijft vaak hangen in leuke dingen en losse oplossingen. Het is fijn dat er steeds meer festivals toegankelijk zijn. En het is goed dat audiodescriptie is opgenomen in de subsidievoorwaarden bij het filmfonds. Maar bij echte beleidsterreinen als onderwijs, werk of inkomen, daar moet nog hard worden gewerkt. Of denk aan de eigen bijdrage in de zorg. Hoe kan het dat mensen met een levenslange beperking levenslang een eigen bijdrage moeten betalen? Op die punten zie je dat mensen met een beperking echt nog niet dezelfde kansen hebben als andere Nederlanders.'

Niets over ons zonder ons

Voor Yuòn Ni Lie, moeder van een zoon met een ernstige meervoudige beperking, is het motto 'niets over ons, zonder ons', heel belangrijk. 'Wij zijn niet lastig. Wij zijn de experts, de ervaringsdeskundigen die weten wat onze kinderen nodig hebben. Door ons te betrekken wordt de zorg voor hen beter.' Volgens Ellis Jongerius heeft het VN-verdrag ervoor gezorgd dat zij wordt gevraagd voor verschillende belangrijke politieke momenten. Bijvoorbeeld voor debatten, lezingen over begrijpelijke taal of bijeenkomsten over toegankelijk stemmen. Dat is belangrijk voor haar. Op dat soort momenten kan ze de stem van mensen met een beperking laten horen.

'Het VN-verdrag gaat over het principiële recht om te zijn wie je bent. Dat erkend wordt dat we goed

zijn zoals we zijn.' - Marlieke de Jonge
Ook Marlieke de Jonge vindt dat er nog te vaak óver mensen met een beperking gesproken in plaats van met. En dat terwijl juist ervaringsdeskundigen, mensen met een handicap zelf, veel overtuigender kunnen aangeven waarom iets op een andere manier geregeld, gemaakt of gebouwd moet worden.

Vrijblijvendheid lijkt de norm

Vijf jaar geleden hoopte Eva Westerhoff dat nieuwe wetgeving ervoor zou zorgen dat je gewoon kon zeggen dat je ergens recht op had. 'Maar wat er nu ligt is eigenlijk nog steeds te vrijblijvend. We moeten als mensen met een beperking nog altijd zelf om aanpassingen vragen. Bedrijven zijn nog niet verplicht om toegankelijkheid gewoon geregeld te hebben.'

Kennis van VN-verdrag Handicap is nog onvoldoende

Nog niet iedereen in de samenleving kent het VN-verdrag Handicap en weet wat dat betekent. Mensen met een beperking worden nog steeds als 'zielig' of juist 'inspirerend' gezien en hun beperking moet 'gefixt' of genezen worden. Deze manier van denken staat haaks op het VN-verdrag Handicap. Een inclusieve samenleving neemt heel veel beperkingen weg en laat mensen juist in hun waarde. Ook Sidney Tetelepta vindt dat er in de samenleving nog weinig bekend is over het VN-verdrag. Sidney ontvangt bij het meldpunt van zijn stichting GebruikersAssistentiehonden nog altijd meldingen dat mensen hun assistentiehond niet mogen meenemen naar de huisarts.

Inclusie en toegankelijkheid moet vanzelfsprekend zijn

Alle geïnterviewden zijn van mening dat Nederland over vijf jaar inclusiever en toegankelijker moet zijn. Eva Westerhoff: 'over vijf jaar zou toegankelijkheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten zijn van overheid en bedrijfsleven. Zodat je niet hoeft te vragen of er iets geregeld moet worden om mee te kunnen doen, maar dat dat al geregeld is. Dat bij het organiseren van een bijeenkomst of het inrichten van de openbare ruimte mensen met een beperking zijn betrokken. Maar ook dat bedrijven zien dat mensen met een beperking waardevol zijn voor hun organisatie. Als medewerker en als klant.'

'Politiek gezien is er meer aandacht, maar er is nog niets fundamenteel veranderd' - Laura Bliek
Over nog eens vijf jaar hoopt ook Laura Bliek dat de samenleving doorheeft dat mensen met een beperking net als iedereen, mensen zijn met dromen en wensen. 'Dat mensen met een beperking niet langer gezien worden als zielig of duur.'

Duidelijke doelen in plaats van vage voornemens

Illya Soffer: 'Onze hoop is gevestigd op een nieuw kabinet dat afrekenbare doelen stelt en geen vage, goedbedoelde voornemens. We pleiten voor ministeries die voldoende middelen hebben om op hun terrein voor verbetering te zorgen.'

Alle portretten over vijf jaar VN-verdrag Handicap lees je hier

Schaduwrapportage VN-verdrag Handicap (pdf)
Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (overheid.nl)